

'Siyasetin zıvanadan çıktığı dönemler oldu'

EKONOMİ eski Bakanı ve AKP Ekonomi İşlerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Nihat Zeybekci, **İstan-**

Nihat Zeybekci

bul Sanayi Odası (İSO)

Meclis Toplantısı'nda

"Siyasetin zıvanadan

çıktığı dönemler var.

Gökteki yıldızları dahi

vaat ederek siyaset

yapma çaresizliği var.

EYT ile ilgili Cum-

hurbaşkanımız, bize

'iktidara mal olsa dahi

yapmayacağız' dedi.

Bu parantezi kapatarak başka bölüme

gelmek istiyorum" dedi. **İSO Başkanı**

Erdal Bahçivan ise "Fedakarlık **sanayici-**

den, ihracatçıdan beklenirse bu haksızlı-

ğa ve üretim hayatında sıkıntılara neden

olur" diye konuştu. **Sayime BAŞÇI**

DEZENFLASYON

"Fedakârlığı sadece sanayiciden beklemek haksızlık"

İSQ/Bahçıvan: Kamu da en az diğer kesimler kadar fedakârlıkta bulunmalı, üretimin sesine daha fazla kulak verilmelidir/06

BAHÇIVAN, MESAI SAATİ TARTIŞMALARINA DİKKAT ÇEKTİ

Tepeden inme kararlar çalışma barışını bozar

ISO'nun şubat ayı olağan meclis toplantısına katılan AK Parti Ekonomi İşlerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Nihat Zeybekci, açıklamalarının büyük bölümünü, basına kapalı sohbet bölümüne bırakmayı tercih etti.

MERVEYİĞİTÇAN-İSTANBUL

İstanbul Sanayi Odası'nın şubat ayı olağan meclis toplantısı, AK Parti Ekonomi İşlerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Nihat Zeybekci'nin katılımıyla yapıldı. **ISO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, herkes fedakarlık gösterirse ekonominin düzleşeceğini belirterek, "Fedakarlık sadece biz **sanayicilerden** beklenirse hem haksızlık, hem de sıkıntılara neden olur. Kamunun da fedakarlıkta bulunması beklenirken; üretim dünyasından yükselen seslere daha fazla kulak verilmesi gerekiyor" dedi.

Meclisin şubat ayı ana gündemi olan çalışma hayatına ilişkin de görüşlerini paylaşan Bahçivan, nüfus ile ilgili açıklanan son TÜİK verilerinin, çalışma hayatı açısından alarm verici olduğunu vurguladı. Bahçivan, "2000 yılında genç nüfusumuzun toplam nüfusa oranı yüzde 20 iken bu oran 2022 yılı itibarıyla yüzde 15'e düşmüş. İstanbul'un son 5 yılda 2 milyonun üzerinde göç verdiğini görüyoruz. İstanbul'da açık iş oranında yüzde 39 ile imalat sektörü başta geliyor. Bu veriler ışığında İstanbul **sanayisinin** önümüzdeki dönemde nitelikli işgücüne erişimde daha da zorlanacağını görmemiz mümkün" dedi.

Çalışma saatleriyle ilgili tartışmalara değinen Bahçivan, şu açıklamalarda bulundu: "Tüm paydaşlarla istişare edilmeden, her kesimin ortak yararını gözetmeyen, tepeden inme alınacak kararlar olursa bilinmelidir ki çalışma barışı olumsuz etkilenecektir. Erken emekliliği beklenti haline getiren bir toplumla gelişmiş ülke olmamız mümkün değil."

Bbeyin göçünün mutlaka tersine çevrilmesi gerektiğini vurgulayan Bahçivan, eğitim sisteminin de kapsamlı reformdan geçirilmesi gerektiğini söyledi.

"Siyasetin zıvanadan çıktığı dönemler var"

AK Parti Ekonomi İşlerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve eski Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, AK Parti'nin iktidara geldiği dönemden itibaren yatırım, üretim, ihracat ve istihdam odaklı politika güttüğünü söyledi. Zeybekci, son dönemde dünyada talebin doğurduğu bir enflasyon sürecine girildiğini, bu süreçte

Hak etmediğimiz refahı tükettik

2018'e kadar değerli TL döneminin yaşandığını söyleyen Nihat Zeybekci, "2018'e kadar bu aşırı değerli TL nedeniyle 500-600 milyar dolar arasında hak etmediğimiz bir refah tükettik. Karşılığı ödenmeli. Tam o dönemde pandemi geldi, 15 Temmuz geldi. Tükettiğimiz 600 milyar dolar civarında refahı reel değer olarak 2-3 katı ile bu ekonomi ödeyecek. Biz ödeyeceğiz. Ve ödüyoruz. Ancak bu süreç de geçecek" diye konuştu.

Türkiye'nin ise düşük faiz ve Ortodoks politikaların tam tersi bir süreç yaşandığını aktardı.

Enflasyonla gerçek mücadele talebi daraltmak değil

Zeybekci, enflasyonla mücadele konusunda alınan tedbirleri desteklediklerini, ancak bunların tek başına yeterli olmadığını söyledi. Zeybekci, "Enflasyonla gerçek mücadelenin talebi daraltmak olduğuna ben şahsen inanmıyorum. Gerçek mücadelenin üretimi, arzı artırmak şeklinde yapılması gerektiğine inanıyorum. Bizim bahsettiğimiz birinci ekonomi politikası üretimin, istihdamın, ihracatın artması ve büyümenin bu yolla gerçekleşmesi şeklindeydi. Ama gerek zaman, gerekse iklim, gerekse de dünyada yaşanan ekonomik gelişmeler buna müsaade etmedi" dedi. Üretim, ihracat, yatırım ve istihdam odaklı söz konusu politikanın hala uygulanabilir olduğuna işaret eden Zeybekci, bu noktada yaşanan gelişmeleri basına kapalı sohbet ortamında konuşmak istediğini nükteden bir şekilde dile getirdi. "Siyasetin zıvanadan çıktığı dönemler var bu memlekette, siyasetin gökteki yıldızları dahi vaat ederek siyaset yapma çaresizliği var" diyen Zeybekci, konuşmasında EYT ile ilgili tartışmalara da değindi. Burada Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın EYT ile ilgili "Bize iktidara mal olsa dahi yapmayacağız" dediğini hatırlatırken, bununla ilgili yaşanan süreci de yine 'sohbet kısmında konuşuruz' diyerek yarıda bıraktı.

Zeybekci: Talebi azaltarak enflasyonla mücadele olmaz

Enflasyonla gerçek mücadelenin talebi azaltmak olduğuna inanmadığını dile getiren AK Parti Ekonomi İşlerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Nihat Zeybekci, "Mücadelenin, üretimi artırarak gerçekleşeceğine inanıyoruz" dedi. **İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, "Önümüzde fedakârlık göstermemiz gereken bir süreç var, ancak sadece **sanayicilerden**, ihracatçılardan beklenirse haksızlık olur" diye konuştu.

Hamide HANGÜL

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi'nin şubat ayı olağan meclis toplantısı **sanayicilerin** katılımıyla gerçekleşti. Toplantıya konuk olan AK Parti Ekonomi İşlerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Nihat Zeybekci, **sanayicilere** hitaben yaptığı konuşmada Türkiye ekonomisine ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Türkiye'nin global ekonomiye entegre bir ülke olarak, trilyon dolarlık iş hacimlerinin konuşulduğu bir ülke olduğuna vurgu yapan Zeybekci, "AK Parti olarak, faiz artışları ve likiditenin kontrollü şekilde finans piyasalarına dönmesini, yani şu anki politikaları destekliyoruz. 2023'te paranın değerini korumak için insanlar gayrimenkule gitti, bir kısım otomotive hatta beyaz eşyaya yöneldi. İnsanlar paranın değerini korumak için her fırsatta bu sahalara yöneldiler. Geçen yıl 36 milyar dolarlık altın ithalatı yaptık. Bunun bir kısmı tasarruf ihtiyacıyla tercih edildi. Dolayısıyla alınan tedbirleri destekliyoruz ancak tek başına yeterli olmadığını düşünüyoruz" dedi.

Kısrı döngü istemeyiz

Enflasyonla mücadele konusunda değişen Zeybekci, "Enflasyonla gerçek mücadelenin talebi azaltmak olduğuna inanmıyorum. Mücadelenin, üretimi, arzı, tezgahdaki ürünü artırmak şeklinde yapılması gerektiğine inanıyorum. Talebin olmadığı bir ortamda üretimden vazgeçmeniz gerekir. Üretimin düşmesi istihdamın ve satın alma gücünün düşmesi demektir. Bu kısrı döngü asla istemeyeceğimiz bir durum. Biz de bu sebeple üretimi teşvik eden, üretim odaklı teşviklerin yoğun şekilde başlaması için çalışmalarımıza devam ediyoruz" diye konuştu.

Zeybekci, kamu finansmanı hakkında, "Türkiye'nin kamu finansmanında bir zorluğa girmesi mümkün görünmüyor. OECD ülkeleri arasında en iyi 2-3 ülkeden biriyiz" ifadelerini kullandı.

600 milyar dolar refah tükettik

Değerli TL döneminin 2018'e kadar yaşandığını söyleyen Zeybekci, sözlerini şöyle sürdürdü: "Bu aşırı değerli TL karşısında, 500-600 milyar dolar arasında hak etmediğimiz bir refah tükettik. Karşılığı ödenmeli. Tam o dönemde pandemi geldi, 15 Temmuz geldi. Tükettiğimiz 600 milyar dolar civarında refahı reel değer olarak 2-3 katı ile bu ekonomi ödeyecek, ancak bu süreç de geçecek."

Tüm kesimler fedakârlık yapmalı

Ekonomik açıdan zorluklarla geçeceği belli olan 2024'ün başlarındayız diyen

İSO Başkanı Erdal Bahçivan, rasyonellikle bağların yeniden kurulmaya çalışıldığı bir süreçte; toplumun diğer kesimleri gibi **sanayicilerin** de gidişatı anlamaya, geleceği kestirmeye çalıştığına dikkat çekti. Önlerinde sabır ve fedakârlık gerektiren bir süreç olduğunu kaydeden Bahçivan, "Ancak bu sabır ve fedakârlığı herkes gösterirse ekonomiyi yeniden düzlüğe çıkarmayı başarabiliriz. Fedakârlık sadece reel ekonomiyi temsil edenlerden, biz **sanayicilerden**, ihracatçılarından beklenirse bu hem haksızlık olur hem de üretim hayatında çok daha fazla sıkıntılara neden olur. Bu nedenle içinde bulunduğumuz süreçte tasarruf, herkesin görev ve sorumluluğu olmalı. Kamunun da en az diğer kesimler kadar fedakârlıkta bulunması beklenirken; üretim dünyasından yükselen seslere daha fazla kulak verilmesi gerektiğini özellikle ifade etmemiştir" dedi.

Son dönemlerde yaşanan ekonomik gelişmeler hakkında da değerlendirmelerde bulunan **Erdal Bahçivan**, sözlerine şöyle devam etti: "Ser-

maye akımlarında son aylarda belirli bir toparlanma eğilimi görülüyor olsa da henüz arzu edilen seviyelere gelinmedi. Yerel seçimlerle birlikte siyasi belirsizliğin azalması, CDS primlerinin daha da düşmesi, enflasyonun ana eğiliminde gerileme ve rasyonel ekonomik politikalarında kararlı duruş çok kritik olacak. Bu bakımdan, rezerv gelişmelerinin en önemli barometrelerden biri olacağını da belirtmemiz gerekiyor."

Fiyat istikrarı ve öngörülebilirlik önemli

Geçiş döneminde herkesin gözünün enflasyonda olacağına dikkat çeken Bahçivan, "Bu noktada, Merkez Bankası'nın enflasyonla mücadelede kararlılık mesajını güçlendirmiş olması önemli. Zira sürecin tüm zorluklarına rağmen fiyat istikrarının ve öngörülebilirliğin ne kadar değerli olduğunu da fazlasıyla tecrübe etmiş durumdayız. Ekonomide sert bir durgunluk ve ani işsizlik artışına yol açmaksızın iç talebin dengelemesini ve beklentilerin iyileşmesini sağlamak elbette zorlu bir süreç" diye konuştu.

"Finansman koşullarının sıkı kalacağını farkındayız"

Ekonomi yönetiminin son dönemlerde dezenflasyon sürecinin temel unsurlarından biri olarak Türk Lirası'nda reel değerlenme' vurgusunu öne çıkardığını kaydeden **Erdal Bahçivan**, şunları söyledi; "Hiç kuşkusuz, üretim hayatının sağlıklı işleyişi için uygun finansman koşullarının yaratılması çok önemli. Merkez Bankamız bu ay itibarıyla faiz artışlarını durdurmuş olsa da yaşadığımız geçiş sürecinde finansman koşullarının bir süre daha sıkı kalacağını ve bunun reel sektör açısından oluşturacağı zorlukların farkındayız. Öte yandan finansman koşullarında sağlıklı bir rahatlama sağlanabilmesi için aslı koşullar, dezenflasyonun kalıcı bir şekilde sağlanması ve bu yolla faizler üzerindeki baskının ortadan kalkmasıdır. İçinden geçtiğimiz bu geçiş sürecinde ekonomi yönetiminin başlıca beklentimiz budur." Nitelikli istihdam konusuna da vurgu yapan Bahçivan, EYT konusuna da değinerek, "Tüm paydaşlarla işi are edilmekten, her kesimin ortak yararını gözetmeyen, tepeden inme bir şekilde çalışma hayatıyla ilgili alınacak yeni kararlar olursa çalışma uyumu ve barışı bundan olumsuz etkilenecektir. Erken emekliliği beklenti haline getiren bir toplumla gelişmiş ülke olmamız mümkün değil" dedi. Bahçivan, beyin göçünün ciddi bir sorun haline geldiğinin de altını çizdi.

Tüketicilerin kaygıları, imalat **sanayisi** ve perakende ticaretteki sorunlar etkili oldu

Güven yeniden düşüşte

Ekonomik güven endeksi, bu ay yüzde 0.4 düşüşle 99 puana geriledi. Böylece 8 aydır “kötümser” tarafta olan güvende aralık ve ocak aylarında başlayan iyileşme de sona erdi.

AKP iktidarının, özellikle 2018 yılından bu yana Türkiye’yi içine sürüklediği toplumsal, politik ve ekonomik krizin ortaya çıkan güncel etkileri, güven ve istikrar konusunda önemli dalgalanmalar yaratmaya devam ediyor. Bunun önemli göstergelerinden biri, TÜİK tarafından dün yayımlanan “Ekonomik Güven Endeksi, Şubat 2024” raporu oldu.

Bu rapora göre ekonomik güven endeksi, Şubat 2024’te Ocak 2024’e kıyasla yüzde 0.4 düşüşle 99 puan oldu. Böylece Aralık 2023’ten bu yana 100 puanın altında, “kötümser” tarafta da olsa başlayan

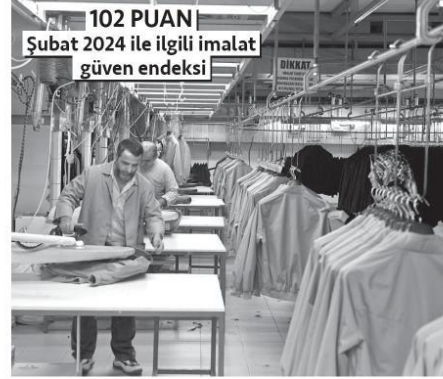
iyileşme yeniden tersine döndü. Ayrıca genel seçimler öncesi Nisan 2023’te 100 puanın üzerine çıkan, yani genel ekonomik duruma ilişkin “iyimser” tarafa geçen bu endeks, Temmuz 2023’ten bu yana ise 100 puanın altında bulunuyor.

18 yıldır ‘kötümser’

Öte yandan ekonomik güven endeksi kapsamında yer alan alt endekslere, Şubat 2024 sonuçları üzerinden bakıldığında önceki aya kıyasla tüketici güven endeksi yüzde 1.3 azalarak 79.3, reel kesim (imalat **sanayisi**) güven endeksi yüzde 0.9 azalarak 102 ve perakende ticaret sektörü güven endeksi yüzde 1 azalarak 114.5 puan olurken hizmet sektörü güven endeksi yüzde 1.6 artarak 118.6, inşaat sektörü güven endeksi yüzde 1 artarak 91.8 puana yükseldi.

Ayrıca alt endeksler açısından tüketici güveninin Nisan 2006’dan (100.7 puan) bugüne 100 puanı aşamaması önemli bir sorun oluşturuyor.

● Ekonomi Servisi

Kalkınma anlayışı kökten değişmeli

TÜSİAD Başkanı Orhan Turan, Türkiye’nin içine sıkıştığı ikilemlerin birbiriyle ilişkisine atıfla “Ekolojik kriz demokrasi krizinden, ekonomik kriz toplumsal krizden bağımsız değil. Bu da Türkiye’nin kalkınma yaklaşımını kökten değiştirmesi gerektiğini gösteriyor” diye konuştu. 47. İktisatçılar Haftası’nda konuşan Turan şu vurguyu da yaptı:

“Deprem, sel felaketi, maden başta olmak üzere iş kazaları ve bilime, akla ve hukuka aykırı her olay, bize insanı merkeze koyan bir kalkınma anlayışına duyulan ihtiyacı gösteriyor.”

Maliyet nedeniyle yatırımlar sorunlu

ANKARA Sanayi Odası’nın aylık meclis toplantısında konuşan ASO Yönetim Kurulu Başkanı Seyit Ardic, **sanayicinin** mevcut ortamda orta ve uzun vadeli plan yapmakta zorlandığını belirtti. Yüksek enflasyon ve kredi maliyetlerinin yatırım iştahını azalttığına ve bu alanda sorunlar yaşandığına işaret eden Ardic şöyle devam etti:

“İş dünyasının uzun ve orta vadeli, dengeli bir strateji belirleyebilmesi için makroekonomik istikrar ve güvenin sağlanması şart. Yatırımların gayrisafı milli hasıla içindeki payı azalıyor.” ● İHA

‘TASARRUF HERKESİN GÖREVİ’
İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, dün İSO Meclisi’nde yaptığı konuşmada ekonomik açıdan zorluklarla geçeceği belli olan 2024’ün önemine işaret etti. Bahçivan, “Önümüzde fedakârlık göstermemiz gereken bir süreç var. Ancak fedakârlık sadece biz **sanayicilerden**, ihracatçılardan beklenirse bu hem haksızlık olur hem üretim hayatında çok daha fazla sıkıntılara neden olur. Bu nedenle içinde bulunduğumuz süreçte tasarruf, herkesin görev ve sorumluluğu olmalı” dedi. **Erdal Bahçivan** ayrıca beyin göçünün Türkiye açısından ciddi bir tehlikeye dönüştüğüne dikkat çekti.

Bahçivan: İş gücü alarm veriyor

TOPLANTININ açılış konuşmasını yapan ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, iş gücü sıkıntısının alarm verici nitelikte olduğunu dile getirdi. Bahçivan, şu ifadeleri kullandı: “Açıklanan veriler çalışma hayatı açısından alarm verici nitelikte. Bu verilere göre, 2000 yılında genç nüfusumuzun toplam nüfusa oranı yüzde 20 iken bu oran 2022 yılı itibarıyla yüzde 15’e düşmüş durumda. İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırması İstanbul İli 2022 Sonuç Raporu’na göre ise İstanbul’da açık iş oranında yüzde 39 ile imalat sektörü başta geliyor. Bu veriler ışığında İstanbul **sanayisinin** önümüzdeki dönemde nitelikli işgücüne erişimde daha da zorlanacağını öngörmemiz mümkün.”

Zıvanadan çıkıldı'ortodoks'luğa dönüldü

SABRİCAN TIKNAZOĞLU

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Meclisi'nin 2024 Şubat ayı olağan toplantısı dün düzenlendi. Toplantıya katılan AK Parti Ekonomi İşlerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Nihat Zeybekçi, önceki dönem uygulanan 'ortodoks'luğa ters üretim, yatırım, istihdam, ihracat odaklı politikalarla 'Siyasette zıvanadan çıkıldı' aşırı vaatler verildiği için dönüldüğünün mesajını verdi. Zeybekçi, enflasyonla gerçek mücadelenin talep baskılayıcı değil arz artırıcı politikalarla olacağını belirtti. Önceki dönem yatırım,

üretim, istihdam, ihracat odaklı ve ortodoks politikaların tersine bir yöntem belirlediklerini kaydeden Zeybekçi, "Daha önce Çin, Japonya gibi ülkeler bu yöntemle başarıya ulaştı. Ancak gerek küresel koşullar gerek iç siyasetteki koşullar nedeniyle olumsuz sonuçları oldu. Ortodoks politikalarla

ra döndük. Yüksek faizle fazla talebin önüne geçerek enflasyonu düşürme politikasını hükümet olarak destekliyoruz. Ancak tek başına yeterli değil." dedi.

'TALEP DARALTMAK DEĞİL ARZ ARTIRMAK'

Enflasyonla kalıcı ve gerçek mücadelenin talebi daraltmakla değil üretimin, arzın artmasıyla olacağına inandıklarını söyleyen Zeybekçi, "AK Parti olarak bunun için ortodoks politikaların zıttı olan yöntem savunduk. Bu politika uygulanabilir ancak zaman ve koşullar uygun değildi. Türkiye'de siyasetin zıvanadan çıktığı, gökteki yıldızların dahi vaat edilerek siyaset yapma çaresizliği olan bir ortam var." diyerek Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın EYT ile ilgili "Seçimlere mal olsa bile EYT'yi geçir-

meyeceğiz." sözünü hatırlattı ve bu konu hakkındaki görüşlerini toplantının basın mensuplarına kapalı kısmında ifade edeceğine işaret etti.

Talebin olmadığı bir ortamda üretimin de düşeceğini vurgulayan Zeybekçi, şöyle konuştu:

"Talebin olmadığı bir ortamda üretiminiz? Talebin olmadığı bir ortamda üretim düşer, istihdam düşer. Bu Türkiye olarak asla istemediğimiz bir süreçtir. Üretim ve iş gücü desteklerinin artırılarak devam etmesi, enerji maliyetlerini düşürücü desteklerin artarak devam etmesi. Bunları yaparsak gerçekten enflasyonla mücadele edersiniz. Yoksa talebi ancak ve ancak erteleyebilirsiniz. O Talep elbet bir gün gelir. Eğer siz üretimi artırmadıysanız yine kısır döngü ile enflasyonla karşılaşacaksınız."